

Прищеп С.В., студент 3 курсу ОР «бакалавр», групи ПЦБ-2,
 Науковий керівник: Наумов Я.О., асистент кафедри гірничих технологій
 та будівництва ім. проф. Бакка М.Т.
 Державний університет «Житомирська політехніка»

ПЕРЕВАГИ РІЗНОТРАВ'Я НАД ГАЗОНАМИ

Різотрав'я – це природна форма рослинного покриву, яка включає різноманітні види трав, квітів та інших рослин, характерних для місцевих екосистем. На відміну від однорідних газонів, які зазвичай створюються штучним шляхом і складаються з обмеженого набору видів трав, різотрав'я пропонує численні переваги з екологічної, економічної та естетичної точок зору. Протягом тривалого часу в різних країнах світу поширеною практикою було створення монокультурних газонів, що складаються здебільшого з одного або кількох видів трав. Однак сучасні тенденції у ландшафтному дизайні та екології все частіше звертають увагу на переваги різотрав'я – різноманітного покриття, яке складається з великої кількості видів рослин, що природно розростаються на певній території. Різотрав'я, або квітковий луг, як правило, включає різні види багаторічних трав, квітів і невеликих чагарників, які створюють природний килим рослинності. Його переваги перед монокультурним газоном стосуються не лише екології, а й зручності, естетики, економічності, і загального впливу на довкілля.

В екологічному аспекті різотрав'я є природним біотопом, який підтримує багату екосистему. Унікальність різотрав'я полягає у великій кількості видів, які утворюють середовище проживання для багатьох комах-запилювачів, птахів та інших тварин. Наприклад, різноманітні дикорослі квіти слугують джерелом нектару для бджіл, які відіграють ключову роль у запиленні рослин. Натомість газони не можуть підтримувати таку кількість біологічних зв'язків через свою однорідність.

Різотрав'я сприяє створенню сприятливого мікроклімату, оскільки має високу здатність до поглинання вологи та зниження температури навколишнього середовища. Густа рослинність квіткового луку допомагає зменшити пил, утримуючи його частинки на листках і стеблах, а також сприяє зменшенню рівня шуму. До того ж, різотрав'я виділяє велику кількість кисню і абсорбує вуглекислий газ, що сприяє очищенню повітря і покращенню екологічної ситуації у містах.

До того ж, кореневі системи рослин різотрав'я сприяють аерації ґрунту, збагачують його органічними речовинами та запобігають ерозії. Крім того, вони стимулюють розвиток корисної мікрофлори ґрунту, яка сприяє поліпшенню його родючості. Більшість багаторічних рослин квіткового луку природно відмирає і розкладається, створюючи природне добриво для ґрунту та збагачуючи його необхідними поживними речовинами.

В економічному аспекті різотрав'я не потребує значних витрат на догляд на відміну від газону. Це дозволяє зекономити кошти на підтримку його естетичного вигляду. Різотрав'я привабливе завдяки різноманіттю кольорів, форм і текстур рослин, які створюють живий і динамічний ландшафт.

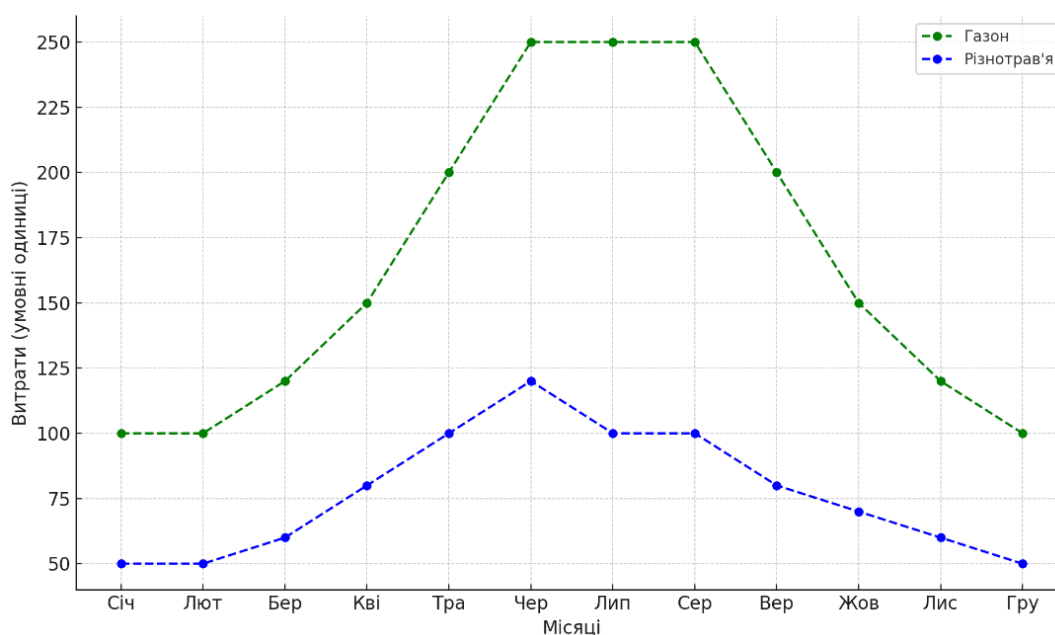

Рис. 1 Витрати на обслуговування газону та різотрав'я протягом року

Квітковий луг змінюється з часом, адже кожен сезон приносить нове цвітіння різних рослин. Це створює природний естетичний ефект, що надає ландшафту особливого колориту та чарівності. Газони, зі свого боку, забезпечують рівномірне зелене покриття, однак не здатні забезпечити таку різноманітність і насиченість фарбами, що обмежує їхній візуальний вплив на довкілля. У великих містах це може стати суттєвою економією для муніципалітетів.

У порівнянні з газонами, які вимагають постійного поливу, різнотрав'я значно знижує водоспоживання. Наприклад, дослідження в міських районах показали, що використання різнотрав'я зменшує витрати води на 30-50%. Утримання газонів потребує регулярного скошування, поливу, підживлення та обробки від шкідників. Це означає не лише значні витрати ресурсів (води, електроенергії, робочої сили), але й фінансові витрати. На рис. 1 показані витрати на обслуговування газону та різнотрав'я протягом року. Як видно, обслуговування газону коштує дорожче, особливо в теплі місяці, коли потрібне часте косіння, полив і застосування добрив. Витрати на різнотрав'я залишаються нижчими і стабільнішими, оскільки цей тип покриття потребує менше догляду.

Різнотрав'я, на відміну від газонів, вимагає мінімального догляду. Після висіву, його можна косити один-два рази на рік або взагалі залишати без догляду, що значно знижує витрати на його утримання. Це особливо актуально для великих територій, де вартість догляду за газоном може бути суттєвою статтею витрат.

Дослідження показують, що природні ландшафти позитивно впливають на психологічний стан людей. Спостереження за квітучими луками сприяє зниженню рівня стресу, покращенню настрою та підвищенню загального почуття благополуччя. Різноманіття кольорів та форм рослин у різнотрав'ї створює відчуття гармонії та наближеності до природи. У той час як газони можуть виглядати формально і навіть штучно, різнотрав'я створює природну атмосферу, що сприяє релаксації та відпочинку.

Також при використанні газонів здійснюється негативний вплив на довкілля. Газони зазвичай вимагають значної кількості добрив, пестицидів і гербіцидів для збереження їхньої рівномірності й зеленості. Це призводить до хімічного забруднення довкілля, особливо у великих містах, де дощова вода змиває ці речовини у водойми. У свою чергу, різнотрав'я, як правило, не потребує використання хімікатів, оскільки природний баланс рослин і тварин у його складі самостійно регулює чисельність шкідників та пригнічує розвиток бур'янів. Таким чином, квіткові луки сприяють підтримці природного середовища, не вимагаючи значних екологічних витрат.

Отже, різнотрав'я є ефективною альтернативою газонам у контексті сучасного екологічного та урбаністичного планування. Його використання дозволяє зберегти біорізноманіття, адаптуватися до змін клімату та зменшити економічні витрати. Вибір різнотрав'я замість газону є кроком до більш стійкого, природного підходу до озеленення, що зберігає природні ресурси та сприяє гармонійному співіснуванню з навколишнім середовищем.